

חסד ואמת

פרשת נח

א. "אלה תולדות נח נח"

למה נח נח? אלא כל צדיק וצדיק שבעולם יש לו שתי רוחות - רוח אחת בעולם הזה, ורוח אחת בעולם הבא. וכך תמצא בכל הצדיקים: משה משה, יעקב יעקב, אברהם אברהם, שמואל שמואל, שם שם. פרט ליצחק שלא כתוב בו כמו שכתוב בהם, משום שייצחק, בשעה שנקרב על גבי המזבח, יצאה נשמתו שהיתה בו בעולם הזה. וכינון שנקרא באברהם ברוח משה המתים, שבה אליו נשמתו של העולם הבא. משום זה תמצא שלא יחד הקדוש ברוך הוא את שמו אלא על יצחק, משום שנקחש בכת. ועל זה רמז הכתוב ואמר (איוב טו) הן בקדשו לא יאמין וגו'.

ב. "ויקרא את שמו נח"

כתוב "ויקרא את שמו נח", וכתוב "ויקרא שמו יעקב". למה לא כתוב "את"? אלא שם דרגה אחרת (ד"א אחת) וקאן דרגה אחרת, (נ"א: את, כמו שנאמר ואראה את ה') פכתוב (שם ו) וקרא את ה'. וקרא ה' לא כתוב אלא את ה', גם כך בנת ויקרא את שמו נח. ויקרא שמו יעקב - דרגה שלו הקדוש ברוך הוא ממש קרא לו יעקב. אבל כאן "את" - להכליל את השכינה (נ"א: שהיא דרגה אחרת למטה). (הזוהר הקדוש ע"א תוספתא)

ג. "הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות"

"ויאמר ה' הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות"; אל תקראנה "וזה החלם לעשות" אלא "וזה החלום לעשות", שאמרו כבר חכמנו ש'היום הולך אחרי הלילה', ומשך כאשר כולם מחשבתם והתבוננותם מאותה הזווית ולכולם חלום אחד, מה ימנע אותם.

ומכך תובנה גדולה לנו להשיג בדברים אלו, ודווקא בפשט הדברים. מטרת הבונים לא היתה לשם-שמיים, אלא לשם-עצמם ככתוב "הקה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפויז", ובכל זאת יכול הדבר לעלות בידם אלא אם הקב"ה יתערב באחדותם ופיצם על פני כל הארץ. דהיינו, גם רשעים העושים עבור עצמם ומתגרים במלכותו, עם כל זאת באחדותם ובחלום המשותף שלהם, עדיין יכול הדבר לעלות בידם.

ואם בדור הפלגה דיברנו, קל וחומר בישראל, שעל כן אף נאמר "גדול השלום, שאפילו בשעה שישראל עובדים עבודה זרה, ויש שלום ביניהן, אומר הקדוש ברוך הוא אין רצוני לנגוע בהן"; כח עצום יש באחדות. כשהעם מאוחד כל אויבנו יפלו לפנינו, כשהחברה מאוחדת השגשוג קיים וכשהמשפחה מאוחדת השפע זורם. ומפשט הדברים נקח הלכה למעשה ביום יום - לא נחפש את השוני בכדי לנגח את אחינו, אלא נתרכז קודם במה שמאחד אותנו ומשם נבנה את השלום בינינו; אל מול "הקה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם" נציב את "כשכל ישראל יתנו יד זה לזה תצטרפנה הידיים ליד אחת המגעת עד לכיסא הכבוד".

חכמת חיים

א. "הנדיב השלם הוא אשר נותן תדיר, קודם שישאלו ממנו"

ב. "מי שייטיב לדבר יוכל להיטיב לשתוק"

ג. "ויחן שם ישראל" ויחן כתוב בלשון יחיד, כאיש אחד בלב אחד